

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
 Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrletno: 1 šiling.
 celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo
 četrletno: Din. 25—
 celoletno: Din. 100—

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VII.

Dunaj, 23. novembra 1927.

Št. 47.

Koroški deželni zbor.

(Konec.)

Deželni svetnik Šumi govori nato o kritju in pravi, da bodo znašali dohodki l. 1928 14.114.144 S ali za 893.656 S manj kot letos. Opravičuje pa to s tem, da bo hišnega davka samo 600.000 S, za 100.000 S manj predpisane, da davek na tujce letos ni dosegel proračunjenih 100.000 S, temveč le 80.000 S, kolikor je vpostavljenih v novem proračunu, da davek na pivo ne bo odvrget več 1,2 milijona šilingov, temveč le 1 milijon. Zvezna vlada je naročila, naj se vpostavi dohodek na zveznih davkih s 4.046.000 S in ne več s 4.181.000 S. (Tedadaj dobiva tudi država manj davkov.) Deželna davkarija postaja istotako vedno dražji: lani 122.930 S, letos 242.013 S, to pa vsled pomnožitve osebja, ker bo dežela zanj pobilala tudi realne davke. A kljub temu pride pobiranje še dosti cenejši. Dežela si prihrani pri tem 216.000 S. Pobiranje s strani deželne davkarije je dosti ugodnejše za deželo, občine in davkoplačevalce, ker se iztirjavanje ne izvaja tako strogo. V letošnjem letu so se izvršile šele tri eksekucijske prodaje posestev.

Pri Kanzelbah je dežela s 500.000 S soudeležena, za posojilo 500.000 S pa jamči in še 90.000 S za posojilo dveh občin v isto svrhu. Za vse to mora plačati dežela na odplačilu in obrestih 20.000 S na leto.

Od leta 1922 je dolgovala dežela zvezi še 1.090.120 S. Letos se je že toliko odplačalo, da znaša dolg začasno samo 445.461 S več. Zadnji obrok 62.280 S zapade 1. januarja 1928 in s tem se dežela iznebi dolga iz dobe gospodarskega propadanja. Za vodovode je vpostavljenih 100.000 S in za obresti, lani pri hipotekarni banki za investicije najetega posojila v nominalni vrednosti 2 milijona S, 196.843 šilingov.

Pri kritju so upoštevani vsi možni davki, tudi kar vzame dežela občinam: davek na osebo in 20% odtegljaj od zveznih davkov po

zakonu o delitvi davkov. Oba ta krivična davka dasta 1,4 milijona S. V prihodnjem letu bo treba misliti na znižanje pristojbin na nepremičnine. V tem slučaju bo morala država občinam in deželi nekaj dodati. Četudi se z odtegljajem 20% in davkom na osebo močno obremenjujejo občine, bo to vendar treba pridržati. Za ta slučaj pa se ustanovi poseben fond 100.000 S v podporo občinam, ki imajo previse občinske doklade.

Da se krije primanjkljaj rednega gospodarstva v znesku 3.298.000 S, naj bi se zvišal davek na avtomobile, zopet vpeljal davek na rast vrednosti, da bi se zaježilo prodajanje zemljišč v nekaterih krajih v špekulativne svrhe, vpeljal davek na električno silo in zvišal davek na pivo, in sicer od 6 na 10 S pri hektolitr (100 l). To povišanje bi prineslo deželi 700.000 S na leto. Poročevalec govori nato o krivični delitvi zveznih davkov, da pa se bo dalo nekaj doseči, ako bodo nastopale občine in dežela složno. S tem je bil odkazan proračun za leto 1928 finančnemu odseku.

Kršč. soc. zahtevajo, da naj vlada opozori zvezo, da izda okvirni zakon o servitutnih pravicah, deželna vlada pa naj medtem izdela zakonski osnutek, da se more o njem potem takoj razpravljati.

Ustavni in pravni odbor predlaga, da bi vlada vprašala občine o bremenih za ubožne: koliko rabijo na leto za v drugih občinah stanujoče ubožne, koliko za one, ki so bili stalno izven občine, a so se podpore potrebni vrnil, koliko znašajo dohodki ubožne blagajne, kako je z izseljevanjem in kako stališče bi zavzele občine k reformi teh vprašanj po vzorcu bavarskega zakona, ki določa, da mora dati ubožno podporo občina, v kateri ubožec stanuje. Se sprejme.

Predlaga se, da bi se predlagalo zvezni vladi, da opusti sedaj, ko se pogaja z uradniki, krajevne razrede. Zdaj obstoje trije krajevni razredi: A, B, C, in sicer dobi uradnik v mestu (A) 15% plače kot krajevno doklado, B 12%.

in C v kakem gorskem kraju samo 8%. Odprava teh razredov pa bo še obremenila deželo za 286.537 S. — Sprejme se predlog, da se postavi v proračun 10.000 S za podpore uradnikom z mnogoštevilno družino, ki morajo pošiljati svoje otroke z dežele v mesto v šolo (marsikaterikrat ima kmet bolj nadarjene otroke kot kak uradnik, pa jih ne more pošiljati v mesta v šolo, uradnik pa dobi še podporo, da se lažje ustvarja inteligenčni proletarijat). — Odobri se deželni obračun iz leta 1925. — Občini Döllach se dovoli 400 odstotna občinska doklada, Spitalu pa 150%. — Sprejme se predlog o regulaciji Labudnice v teku 12 do 14 let, ki bo stala 4.900.000 S. Dežela prispeva skupno 1.470.000 S.

Deželni glavar odgovarja nato na nekatera vprašanja, in sicer glede davka na sekanje lesa v Ziljski dolini, proti kateremu so se izrekle vse prizadete občine, glede regulacije Kokre, glede vzdrževanja mostov na Zili in glede prodaje mesa, ako se živina zakolje doma. Če kupi mesar živino in jo zakolje sam, mora plačati pavšaliran 2,5% davek na blagovni promet, če pa zakolje kmet in potem proda mesarju, plača 2,5% davek kmet.

Prihodnja seja se skliče pismenim potom.

Lastni dom.

Že dolga leta sem ugibamo, kako bi bilo mogoče vsaj boljšim delavcem in kmečkim sinom, ki ne morejo doma prevzeti, dati lastni dom, da ustanove tam svojo družinico in jih ne pojde preveč v mesto. A do zdaj nismo videli pota, po katerem bi se moglo priti do tega cilja. Zdaj pa se menda tak pot odpira, in na to možnost bi opozorili zlasti voditelje našega ljudstva. K novemu letu 1925 — torej je stvar še zelo nova — se je v Wüstenrotu v Württembergu ustanovilo društvo „Skupnost prijateljev“ (Gemeinschaft der Freunde), katerega uspeh je tolik, da je moglo to društvo do danes

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Kapelški punt.

(Nadaljevanje.)

Ljudje so bili dobro razporejeni. Ker je bil vroč dan, so kmalu posušili sodčke, ki sta jih pripeljala Boštej in Kocl in jih točila pri Mežnarju, ki je postregel tudi kaplanu z dobrim zajutrkom. Zato pa so udarili vsi tisti, ki so še čutili žejo, dol h Kupicu, kjer je bila že tedaj gostilna. Zasedli so kmalu vse prostore v sobi in tudi zunaj na trati je bilo v kratkem času vse polno. Kmetice so se zbrale v sobi pri dolgi mizi. Tam je sedel Vegl s svojo ženo Uršo in s svojim sinom Francetom. K temu sta prisledla cerkvena ključarja Matevž Makež in Šimen Lipuš. V tej družbi so se nahajali tudi Urban Skorbir, ki je prišel kot 84leten starček s svojim prijateljem Antonom Razpotnikom, ki je imel že tudi osem hrbtov na križu, sem. Tudi kramar Anton Brandeis je prisledel, ko je enkrat razprodal pri Marjeti svoje blago, saj za polič vina bo vendar še seglo.

Že se je razvilo veselo življenje. Zunaj na trati so zapeli cerkveni pevci nekaj prav lepih narodnih pesmi in še kaplan je pomagal s svojim krepkim glasom.

Toda glej, kdo prihaja sem iz gozda? Ali

ni to flegar? Vsi gostje pogledajo naenkrat v dotično smer. Postal je vse tiho, le polglasno šepetanje je šlo od ust do ust: Kaj išče človek danes tukaj, naj bi ostal rajši v Ženeku in ne vohal tukaj okrog. Flegar se ni zmenil za radovedne Kapelčane, niti ni odzdravil na spoštljiv pozdrav moških, ki so sneli svoje široke klobuke in jih držali v rokah, dokler ni izginil flegar v notranje prostore Kupičeve hiše.

Kako so se spogledali Vegl in vsi drugi gostje, ko je stopil naenkrat flegar v sobo. Kupičeva žena, po imenu Barba, ki je bila še v najboljših letih, je takoj pripravila prostor pri mali mizi ob oknu in flegar se je vsedel ter brisal pot s čela, kajti vroče je bilo in on je hitro stopal.

Prej tako živahen pogovor je takoj zastal, saj nikdo ni pričakoval tega obiska.

„No, Vegl, kaj delaš tukaj,“ nagovori flegar ponosnega kmeta iz Lobnika, „pa toliko ljudi je danes tukaj zbranih. Kaj pa to pomeni?“

Vegl zarudi, saj je vedel, da flegar nalašč tako vpraša, dvigne nekoliko klobuk ter pravi: „Gospod flegar, pri sv. Marjeti smo bili na žegnaniu kakor vsako leto.“

„Tako, tako, pa ste šli s procesijo?“

„Kajpak, pa še toliko ljudi je bilo,“ odgovori Vegl predrzno, „pa je bilo tudi lepo. Tako imenitnega žegnania že davno nismo imeli.“

Flegar se nemirno giblje na svojem sedelu in suče kozarec med prsti, kajti predrzni odgovor ponosnega kmeta ga je razjezil. Zato pravi: „Pa ne veste, da je to prepovedano od cesarja?“

„Mi se držimo tega, kar nam gospod župnik v cerkvi oznanijo, ker to je cerkvena stvar in tega se mi držimo.“

In Vegl je pogledal po bližnjih gostih; njegove pogumne besede so ojunačile tudi druge in glasno so začeli pritrdjevati.

„Res je tako,“ povzame besedo stari Urban Skorbir, „veliko let sem že preživel, a bilo je vedno tako in mislim, da ostane stari Bog, novega pa ne maramo.“

„Glej, glej starca,“ razburi se flegar, „misli rajši na smrt!“

„Gospod, zame se ni treba bati, le glejte, da bo vaša srečna!“

Glasno pritrdjevanje se je slišalo od vseh strani in nazdravljali so staremu Urbanu, češ, iz srca si nam vsem govoril.

„To je cel puntarski duh v vas,“ sikne ježno flegar, „dobro je, da vem, kakšnega mišljenja ste.“

„Kar je pravično, se sme vedno povedati,“ reče Vegl čisto mirno, „in Boga častiti nam nihče ne more braniti, ker on je naš zaščitnik.“

(Dalje sledi.)

dati že 1920 članom za zgradbo potrebni denar tako po ceni, kakor ga sicer nikjer ni dobiti in v tolikem obsegu, da vsakdo more s tem plačati obrtnike, ki so mu hišo postavili, ne da bi mu bilo treba ostajati z velikimi zneski na dolgu ali pa iskati dragih izposojil na drugo mesto svoje lasti. Tem članom je društvo izplačalo že 31,6 milij. zlatih mark ali 50 milijonov šilingov v našem denarju. To v treh letih — reči moramo, da je nečuden uspeh! Uspeh, katerega si moramo vsaj pogledati in se vprašati: ali zamoremo morda sami ta zgled posnemati, ali pa je morebiti mogoče, ali zelo lahko mogoče, da se pridružimo?

Temeljna misel ustanoviteljev društva je bila: ne čakajmo, da nam pomaga država ali kdo drugi, pomagajmo si sami; združna misel tu deluje v najlepši obliki, drug za drugega, ne samo tam, kjer je kaj dobička, marveč tudi tedaj, če kaj žrtvujemo, vedoči, da te žrtve končno pridejo vsem v prid.

Časovna velika potreba je, graditi si potrebne domove kolikor mogoče poceni. Za zgradbo je treba denarja. Navajamo ljudi, da bodo varčevali, štedili, ne zapravljali, in kar si prištedijo naj bi posodili drugim, ki bodo domove zidali najprej: potem bodo ti odplačevali posojila ter obresti in s tem naj zidajo drugi, ki so do zdaj čakali. In da bo denar poceni, naj ljudje, ki štedijo, v ta namen ne zahtevajo za se preveč obresti, naj bodo zadovoljni z 2%, zato pa se potem drugim in njim samim, ko bodo zidali, posodi denar tudi po 4%, ko ga mora zdaj vsaki revež povsod plačevati po 10%, tudi žal pri naših posojilnicah, ker tudi tem po 2%, nihče denarja ne bi vlagal. Zdaj si bo morebiti bravec, ki potrebuje denarja, mislil: Oj, kje pa se dobi tako po ceni denar, pojdem ponj in ga naložim doma v posojilnici, ki mi da 6%, tam plačujem samo 4%, torej imam vsako leto pri 100 milij. 2 milijona dobička. Ne, prijatelj, tako priprosto to ni. Društvo daje posojila samo ljudem, ki si hočejo postaviti svoj dom, in potem daje posojila samo ljudem, ki so poprej gotovo vrsto let svoje prihranke tam vlagali. Za človeka, ki hoče takoj zidati, ali je že zidal, torej tu ni nič dobiti. Društvo si je mislilo: kdor hoče staviti svoj dom, naj misli nekaj let naprej in naj ta čas štedi, štedi! Naj ne razmetava svoj denar za drage cunje, za pijančevanje in tobak. Kdor hoče od društva kredita, posojila, naj si premisli, kakšno hišico potrebuje, recimo domček za 100 milijonov, ki bo že zelo razkošen za naše fante in dekleta. Zdaj društvu pristopi, vsaj jaz mu to svetujem: Društvo poreče novemu članu: zavezal se boš vsaj 2 milijona na leto varčevati, prihraniti, lahko več, a če niti teh 2% ne zmoreš, potem z Bogom! Član mora torej na leto vplačati za zgradbo v vrednosti 100 milijonov — dva milijona, ali mesečno 17 šilingov. To ni znesek, da bi ga zdrav hlapec ne zmogel, ali kmečke hčerke ne zmogle, ako je le gospodarstvo dobro uravnano. Kdor vplačuje na leto samo dva odstotka, bo prišel do lastnega doma, oz. do potrebnega kapitala v času od 8. do 21. leta članstva. To je seve dolga doba. Ali ko sadimo drevesca, bomo tudi čakali leta in leta, predno bodo rodila. Kdor zamore vplačevati več odstotkov, pride seve prej na vrsto. S 5% od 4. do 12. leta, pri 3% od 6. do 17. leta. To se pravi: pred 4. letom nihče ne dobi posojila, po 21 letih pa že vsakdo, tudi tisti, ki ni imel več vplačevati kakor 2%, mogoče pa je tudi, da dobi denar tudi ta z osmim letom. Kedo dobi, je odvisno več ali manj od slučaja: če vstopijo ljudje, ki društvu dajejo večje vloge, bodo seve tisti, ki so več vplačevali, prišli prej na vrsto.

Vplačuje se pa lahko tudi več denarja, ne samo določeni odstotki: Kmečki sin lahko vplača svojo doto in lahko zloži ženin in nevesta svoje premoženje v ta namen: čim večje vplačilo, tem prej pride član na vrsto, torej morebiti že četrto leto, in kakor se vidi, prihajajo ljudje, ki so izprva vstopili leta 1925 in 1926 že zdaj na vrsto, 1920 članov je svoje izposojilo že dobilo. Čas mine in pride doba, da si na vrsti, da se ti sporoči: France ali Franca, zdaj dobiš posojilo. Zdaj si poiščeš selišče, ki seve zopet stane denarja ali v mnogih slučajih bi se tisto moglo dati sinu od domače hiše, občina bi mogla dati iz občinske lasti po nizki ceni, morebiti brezplačno. Zdaj si poskrbiš načrt in mojstra, ki ga izvede. Ko bo dogotovljeno, bo društvo zgradbo pregledalo, če je res toliko mogla stati in potem ti posodi, ne celih 100 milij., marveč 16% manj, ker se

mora s tem računati, da je vrednost v slučaju smrti ali prodaje manjša nego se je izplačalo obrtnikom. Le-to izposojilo se mora obrestovati po 4% in odplačevati z 2%. Znesek je tako mal, da manjši v sedanjih razmerah biti ne more. Seve je 6 milijonov na leto veliko plačilo. Človek mora že imeti nekaj zaslužka, da jih spravi vkup: ali ljudje v mestu plačujejo v novih hišah za primerno družinsko stanovanje po 80 S in več na mesec, torej devet milijonov v letu. Tu plačuje lastnik samo 6 milij. in v 26. letih je hišica njegova prosta last, ker je z 2% dolg odplačeval. Se boljše je, in to je mogoče, da se v hiši za 100 milij. naredi dvoje stanovanj: eno podstrešno, drugo spodaj: potem bi lastnik lahko dobival od druge stranke, ki jo vzame v stanovanje, recimo 5 milijonov v letu, tako da na njega pride samo 1 milijon plačila, s katerim dolg odplačuje. Ali vzemimo slučaj, da kdo gradi lepo vilico za 200 milijonov, v kateri imasta dve boljši družini lep prostor: plačeval bo lastnik 12 milijonov na leto obresti in odplačila; če že sam ohrani eno stanovanje, bo za drugo kakor so zdaj stanovanja draga, lahko dobil stanarino 10 milijonov: na lastnika pride torej še 2 milijona, torej mu stranka donaša za odplačevanje hiše še 2 milijona, stanuje pa lastnik brezplačno. Ta stvar se mora preudariti in človek bi svetoval: pristopimo v velikem številu temu društvu!

POLITIČNI PREGLED

Nemški obisk. Dne 14. t. m. sta prišla na Dunaj nemški drž. kancelar dr. Marks in nemški zunanji minister dr. Stresemann, davrneta obisk naših državnikov v Berlinu. Oba sta bila sprejeta tudi od predsednika republike dr. Hainisch. Na banketu je govoril dr. Seipel o zunanji politiki in dejal, da je nemogoče mir in razoroženje, da ni mogoč napredek Evrope, če ne zmaga ozir na celoto in zaupanje do sosed. Nihče pa ni tako poklican, da prevzame vodstvo v tem novem delu za blagor Evrope, ko oba današnja gosta, ki sta z locarnsko politiko tako uspešno zasejala med narodi seme zaupanja. Dr. Marks je omenil, da med prijateljstvom Avstrije in Nemčije ni nobenega ločila. In drugače tudi biti ne more, ker skupen je naš jezik, skupna naša kultura in skupna naša življenska pot, ki jo moramo prehoditi. Na nemškem poslaništvu je rekel dr. Marks, da so prišli na Dunaj kot zvesti prijatelji k zvestim prijateljem in srčna zadeva jim je, da so z Nemci tukaj v najožjem stiku. Po njegovem mnenju niso več vojne času primerne, ker stojimo na pragu novega kulturnega razvoja. V tej dobi bo igral nemški narod čisto posebno vplivno vlogo in ker je tako na Dunaju ko v rajhu stara kultura, ki jo moramo oddajati drugim narodom. Dr. Stresemann je dejal, da je popolnoma umljivo, da državni porabijo vsako priliko za izmenjavo misli o onih vprašanjih, ki jih interesirajo. Nato se je dotaknil francosko-jugoslovanske prijateljske pogodbe, reparacijskih obveznosti in govorov Baldwina in Brianda. Glavno je razbiti nezaupanje med narodi in potem je politika Locarna mogoča. Ogromna večina nemškega naroda je za mir in ves nemški narod je prepričan, da bi zagrešil zločin tisti, ki bi dal tudi v najmanjši meri povod, da bi se ponovila velika svetovna katastrofa. S posetom so se bavili in se še bavijo vsi svetovni listi in ga različno tolmačijo. „Temps“ piše precej ostro proti priključitvi Avstrije k Nemčiji in izjavlja, da skupnost jezika in kulture prebivalstva Nemčije in Avstrije še nikakor ne opravičuje politične združitve teh držav, ki bi dejansko predstavljala zasedbo Avstrije po Nemčiji. Dokler bo vodil Seipel posle Avstrije, ne obstoja sicer nobena nevarnost, vendar pa se mora Nemčiji in Avstriji reči, da bo vsak poizkus za združitev naletel na nepremagljiv odpor onih narodov, ki pod nobenim pogojem ne bodo dopustili, da bi se omajale mirovne pogodbe, ki so bile sklenjene na podlagi zmage zaveznikov. „Figaro“ omenja, da je po zanesljivih virih prišlo na sestanku med predsednikoma avstrijske in nemške vlade do tajne pogodbe za enotnost vojaške organizacije in za izvajanje enotne zunanje politike. List naglašja, da se na ta način že praktično izvaja priključitev in združitev obeh držav. Zapadna diplomacija ne sme omalovaževati teh pogojev, da ne bo doživela nekega dne neprijetnega presenečenja. Kar se tiče uradniškega vprašanja, je dr. Seipel sporočil,

da se bodo uradnikom polagoma plače zvišale na predvojne, to je valorizirale. Finačni minister pa jim je ponudil 10 S doklade za one uradnike, ki imajo 3 otroke, 15 S za one, ki imajo preko 4 otrok. Najnižja plača naj bi se zvišala od 162,5 S mesečnih na 170 S. Za začetnika je to prav lepa plača.

Sprememba volivnega reda v Italiji. Veliki fašistovski svet je sklenil, da reformira volivni red. Število poslancev bo znižano od 560 na 400. Vsa Italija bo en voliven okraj. Voliti pa ne bo smel vsak državljani, temveč samo tisti, ki jih bodo fašisti sprejeli na posebno listo. Vsak, kdor bo hotel priti na to listo, bo moral dokazati, da je aktiven nacionalen element. — Namen nove volivne reforme je predvsem ta, da bodo odslej Slovenci in Nemci brez svojih zastopnikov. Nerazumljivo pa je, zakaj se fašisti sploh mučijo z novim volivnim redom in zakaj kratkoma ne določijo, kdo bo poslanec, ko ima njih nova volivna reforma itak samo ta cilj.

Romunska. Odkar je umrl v Romuniji kralj in je bil vpostavljen regentski svet, ki vlada za nedoletnega kralja, zadeva nasledstva ne more potihniti. Pravi naslednik bi bil Karol, ki pa se je moral odpovedati prestolu, ker se je oženil proti volji vladarske hiše z žensko, v katere žilah se ne pretaka kraljevska kri. Sedaj biva v Parizu in mu je povratek v domovino zabranjen. Četudi se je moral javno odpovedati prestolu, vendar povdarja, da je romunski prestol njegov, ki ga bo zasedel, ko bo zato ugoden čas. Med romunskim vojaštvom in kmečko stranko ima dosti zaslono. Predsednik vlade je Bratianu, diktatorska osebnost, ki hoče na vsak način obdržati vaje v svojih rokah, četudi s silo. Proglasil je že večkrat obsedno stanje nad posameznimi pokrajinami, uničil tiskovno svobodo in se igral s parlamentom. Zadnjič je pustil aretirati poslanca princa Karola, tajnika Manolesca, ki se je vračal iz Pariza in nosil s seboj pisma za Karlove pristaše. Manolescu je bil postavljen pred vojno sodišče, ki pa ga je oprostilo. Vladi je bila zadana z oprostitvijo huda klobuta, vendar upa, da najde druga sredstva, da uniči nasprotnike vlade. Najnevarnejša od opozicije je močna kmečka stranka, ki se upa postaviti vladi po robu, osobito še vsled tega, ker vodi pogajanja z drugimi opozicijskimi strankami, da se ustvari močan blok proti vladi. Pri takem položaju še ne pride tako kmalu do miru in ustvarjajočega dela.

Ruska stoji stalno v znamenju medsebojnih bojov med opozicijo in vladnimi sovjeti. Način pobijanja opozicije je tam kajpak popolnoma drugačen kot v kulturni Evropi. Prognanstvo v Sibirijo še ni najhujša kazen. Zadnji čas sta boljševiška vlastodržca Stalin in Buharin izključila Trockega in Sinovjeva iz komunistične stranke, ker nista soglašala s taktiko vlade in sta pridobivala na moči med vojaštvom in narodom. Z njima je bilo izključenih več sto njih somišljenikov. Kakor se govori, je bil na oba nameravan atentat, ki se ni posrečil, težko pa se bodo izognili vsi ti Sibirije. Trockij in Sinovjev sta bila od pričetka nositelja komunistične ideje v Rusiji in sta se šele pozneje pridružila opoziciji, ko sta videla, da škoduje postopanje sovjetov državi. Opozicija objavlja sedaj svoj gospodarski program, ki predvsem obsoja gospodarsko politiko sovjetov in predlaga prisilno žitno posojilo, ki bi moralo znašati najmanj 10% vsega od bogatih kmetov nakopičenega žita. To posojilo bi se moralo uporabiti za oživiljenje državne industrije, za povečanje uvoza in za nabavo potrebnih surovin. Samo na ta način more biti premagano pomanjkanje blaga in narast cen. Dalje pravi, da decemberski kongres stranke ne more veljati kot zrealo resničnega starija, ker niso bile kongresu sporočene misli opozicije. — Izključitev Trockega in Sinovjeva bo imela bržkone dalekosežne posledice za sedanje vladne kroge in sploh državni ustroj.

DOMAČE NOVICE

Velikovec. Štejemo si v svojo dolžnost, da naše ljudi opozorimo na sledeče: Nemška krščanska stranka (Christlichsoziale Partei) je nastavila v Velikovcu posebno tajnika, g. Kmetiča, ki ima nalogo, da organizira nemško krščansko stranko tudi v velikovškem okraju. Vsaka stranka stremi za tem, da se razširi.

Nemška christlichsoziale Partei do nedavno med Slovenci ni iskala pristašev. To pa iz enostavnega razloga, ker so bili Slovenci sami organizirani v svoji krščanski stranki. Zdaj pa vse kaže, da se nemška kršč. stranka hoče zasedrati tudi med Slovenci. Koga hočejo pridobiti? Slovenske landbundovce ali soc. demokrate ali pa one Slovence, ki volijo s Slovensko koroško stranko? Že pri zadnjih volitvah so prirejali shode tudi v slovenskem ozemlju Koroške in so širili letake. Uspeli pa menda ni bil dovolj dovoljen, zato zdaj hočejo začeti že prej in izvesti hočejo bolj strumno organizacijo. V velikovškem okraju naj bi to delo izvršil g. Kmetič. Če g. Kmetič organizira katoliške Nemce, je to čisto njegova stvar. Želimo mu mnogo uspeha! Če pa hoče g. Kmetič v nemški kršč. stranki organizirati tudi naše ljudi — in to je toliko kot gotovo — potem moramo naše ljudi na to opozoriti. Mi imamo sami svojo katoliško stranko in ne potrebujemo nemške. Izven vsakega dvoma je, da je christlichsoziale Partei popolnoma nemška stranka. To ni nikakoli internacionalna mednarodna stranka. To je stranka katoliških Nemcev. Ali smo mi Nemci? Zatorej, našinci, ne dajte se begati! Držite se naše slovenske krščanske stranke! Ali je mari g. Pavlič, voditelj koroških christlichsozialov, bolj katoliški duhovnik nego gosp. Starc? In Nemci na južnem Tirolskem tudi ne vstopajo v italijanske stranke, tudi ne v laško katoliško stranko, marveč se držijo svoje nemške stranke in v laškem parlamentu jih zastopata nemška poslanca dr. Tinzl in baron Rohrbacher. Kar je dovoljeno njim, je dovoljeno tudi nam. Naša stranka je svojčas delovala skupno z nemško kršč.-soc. stranko, a ne tako, da bi Slovenci vstopili v nemško stranko, ampak vsaka je ostala samosvoja in sta se kot stranki podpirali na podlagi skupnih, enakih katoliških načel. A dandanes vidi koroški del kršč.-soc. stranke v nas samo Slovence in slučaja Kmetič kaže, da nastopa proti nam enako kakor druge nemško-nacionalne stranke: posluhuje se Slovence, da lovi za Nemce. Zdi se nam, da s tem kršč.-soc. stranka izpodkopava le svoj ugled, ki ga še ima med Slovenci kot kršč. stranka. Ako bi se kršč.-soc. stranki pridružili Slovenci, ki so do sedaj volili z Landbundom ali s soc. demokrati, bi ne ugovarjali, a ker poznamo položaj, vemo, da g. Kmetič ne bo iskal pristašev pri teh, ampak pri zavedno katoliških Slovencih, ki so vsi združeni v naši stranki. Nenaravno bi bilo, ako bi mi k temu molčali, ker se hoče podkopavati značajnost in zavednost, na katere čednosti krščanstvo vendar veliko polaga. Ne dajmo rušiti discipline v naših vrstah od nikogar, in če nam bodo prigovarjali, da vstopimo v nemške stranke, pa bodisi tudi v samo stranko katoliških Nemcev ali christlichsoziale Partei, odgovorimo jim, da imamo že svojo krščansko stranko! To je Slovenska koroška stranka. Ta nam je bližja nego tuje nemške stranke, ta je naša stranka, te se držimo, tej ohranimo zvestobo! Gosp. Kmetiča pa povabimo, da on kot katoliški koroški Slovenec vstopi v našo Slovensko koroško stranko! To bo bolj pametno, nego da mi Slovenci vstopimo v nemške stranke! Živela naša Slovenska koroška stranka!

Borovlje. (Slovo.) Dne 11. t. m. je bil tukaj slavnostno upokojen nadučitelj Jaklič. Služboval je v Borovljah 41 let. Doma je iz Kočevja in je slovenščine nezmožen. Nemškonacionalna stranka ga ima zadnja leta za nositelja liste pri volitvah v občinski odbor, koje odbornik in občinski svetnik je od leta 1920. Slavnostni nagovor je imel podpredsednik krajnega šolskega sveta inž. Reinhardt, za njim župan Weghofer. V imenu učnega osebja je izpregovoril par besedi učitelj Quantschnig. Temu se je pač poznalo, da je sin slovenskih staršev, ko je povedal še teh par besedi težko. Deklamirali so tudi otroci, nakar se je vsem zahvalil Jaklič sam in ob koncu povdaril, da naj ostanejo otroci zvesti bratje in sestre naše koroške domovine. Ne vemo pa, kaj je s tem mislil povedati; ali naj ne mislijo na anšlus ali naj ne žinjajo na Kočevje.

Kazaze. Prvo nedeljo novembra smo opravili zahvalo za do konca oktobra do malega spravljeno letino. Rž je bila slaba in pičila, marsikateri je dobil le smeti. Z drugim žitom smo zadovoljni. Čeravno so nočemo hvaliti, pa moramo vendar biti hvaležni Bogu. Posebno lepo je bilo gledati ajdo (drugače ko v Šmihelu in Dobrli vasi po toči zbito). Veselo je brenčalo

po njih, čebele so imela dobro pašo, pa več tuje ko naše. Zgodnji jesenski mraz s slano 6. in 7. oktobra je pač poškodoval pozni sad, fižol in kumare, kakor pozni mraz sredi maja zgodnji sad. Ženske so žalovale za pozeblimi rožami. Krompirja je bilo kar preveč, ker je premalo prostora v shrambah zanj, in ga kupci že po 7 g kg nočejo kupovati več. Abstinencijom je hudo, da bo šlo toliko hrane za — smrdljivo žganje. Repa je kaj slabo rasla, tudi v okolici, redka in drobna; redke so njive z debelo repo. — O boleznih pri živini letos ni čuti veliko. Par nesreč so povzročili nepoučeni pastirji. Pastirji so potrebni pouka kako se živina zavrača. Brezmiselno se pastirji jezno zaganjajo od zadaj v živali in jo podijo šele naprej (v njivo, prepad), ko bi morali le mirno od strani iti pred njo in jo zavrniti pri glavi. Vreme zelo pomaga kmetu sedaj, ko je spravljeno toliko, ljudi pa tako malo. Poleti nam je primanjkovalo že vode; letali smo od vodnjaka do vodnjaka, kakor bi kradli vodo, boječ se lastnikov. Spodaj pri Dravi pa imajo v izobilju potokov in studencev.

Djekše. Dejstvo, da mi Djekšarji še živimo in nas sneg ni docela zapadel, dokazujejo te sledeče vrste. Mi na gorah dihamo bolj prosto nego vi, dolinarji, ki vas pokriva gosta megla in z nekim ponosom gledamo v dolino. — Martinove slovesnosti, t. j. slovesnosti našega cerkvenega patrona, so minile. Sneženo vreme kajpada je zadržalo mnogo ljudi, da niso mogli priti počastit sv. Martina. — Smrtni angel naše župnije — bodi Bog zahvaljen — ta mesec ni hudo obiskoval, le v družino Zippusch-Lesjak je Bog stegnil svojo roko, da je vzel v nebeško barko golobico — hčerko Berto. — Ko bo več novic, pa se bomo spet oglasili.

Celovec. (Razno.) Posestnik Franc Dersola v Krošičah je našel 7. t. m. ob Dravi moško truplo. Identiteta trupa se vsled razkroja ni dala ugotoviti. — Od 15. t. m. dalje vozi pošta s pliberškega kolodvora preko Šmihela v Globasnico po trikrat na teden, in sicer v torkih, četrkih in sobotah. — Ob Dravi pri Velikovcu se je vnelo skladišče materiala. Zgorela je lesena zgradba, tovorni avto, deske cestne uprave, les za most, orodje in 60 meterskih stotov sena. Zavarovan ni bil nihče. — Na Rudi se je za nekatere vasi razširilo dostavljanje pošte na tri dni v tednu. — V občini Rikarja vas pristojni Blaž Prislan, delamržež skrajne vrste, je ukradel v Št. Vidu ob Glini 5. okt. nekemu delavcu kolo v vrednosti 200 S. Zato je dobil 14 mesecev strogega zapora. — Dne 13. t. m. je v Beljaku pogorela Karlu Pauša tovarna sodov v vrednosti preko 100.000 S. — Letošnji nabori se pričnejo 1. in trajajo do 31. decembra. — Posestniki Ulbing v Vogrnjem polju so tatovi odnesli 120 S, okroglo srensko uro in 2 kg sladkorja. Tatvine so sploh povsod na dnevnem redu. — Ko je celovski mestni odbor razpravljal o kritju stroškov za popravilo stolne cerkve, je komunist predlagal, naj stolna cerkev od svojih vernikov kratkoma pobira vstopnino. — 12. t. m. je bilo naštetih na Koroškem 3224 podpiranih brezposelnih, za 374 več nego prejšnji teden. — Delavci Knochove usnjarne so stopili 16. t. m. v stavko, ker jim obrat ni hotel zvišati plače za 10%. — Pri Beljaku je šel kočijaž Reichelhauser čez železniški tir, četudi je bila prečnica spuščena. Na tiru je spodrsnil in padel, medtem pa je pridrvel brzovlak, mu odrezal glavo in ga vlekel 10 m daleč.

Sveče v Rožu. Po večmesečnem letnem spanju se je naše izobraževalno društvo „Kočna“ nanovo zbudilo k marljivemu delovanju v zimskem času. Dne 27. t. m. ob 3. popoldne uprizorijo naša dekleta na društvenem odru veseloigri „Prisiljen stan je zaničevan“ in „Zakleta soba“. Za konec leta, če ne nastanejo nepredvidene zapreke, na Silvestrov večer, pa hočemo vsem, ki žele končano leto zaključiti s pošteno in mirno zabavo, nuditi par veselih uric s 5 dejansko veseloigro „Ne v loterijo“, na kar že danes opozarjamo.

Borovlje. (Miklavžev večer.) Kakor vsako leto, uprizori „Društvo slovenskih diletantov v Borovljah“ tudi letos Miklavžev večer, dne 4. decembra v dvorani pri Cingelcu v Glinjah. Začetek ob 3. uri popoldne. Na sporedu je petje, šaljivi prizori in nastop Miklavža. Vstopnina 50 g, galerija 40 g, otroci v spremstvu staršev prosti. Darila za Miklavža sprejema gostilničarka pri Cingelcu.

128

MAGGI-jeve

kocke za govejo juho

za takojšnjo pripravo izborne goveje juhe, ki se more uporabljati kot vsaka doma narejena juha.

Pri nakupu je paziti na ime „MAGGI“ na „rumeno-rdečem“ traku.

Št. Janž v Rožu. Dne 27. t. m. (prva adventna nedelja) ob 3. uri popoldne se vrši v Tislarjevi dvorani skioptično predavanje.

Šmihel nad Pliberkom. Slov. kat. izobraževalno društvo za Šmihel in okolico naznanja vsem članom in prijateljem društva, da se vrši v nedeljo dne 27. nov. t. l. društveni sestanek po prvi božji službi v društveni dvorani.

Pliberk. V nedeljo dne 4. dec. t. l. po svitni maši se vrši pri Brezniku gospodarsko-političen shod, na katerem bo poročal poslanec gosp. Starc. Začetek ob 8. uri. Slovenci iz mesta in iz okoliških občin, udeležite se snoda v obilnem številu!

GOSPODARSKI VESTNIK

Trgovina z lesom. Trgovina z lesom se zopet poživlja. Prekupcem so se zaloge nekoliko zmanjšale in jih zopet hočejo izpopolniti. Uvažanje lesovine je precej nehalo, obenem je precej domačih žag obstalo in tako začne primanjkovati blaga. Po obrezanem lesu za stavbe se sicer še malo povprašuje, tembolj pa po hlodih, po deskah in po suhih drvah. Bukov les se lažje prodaja, ker se ga veliko potrebuje za pohištvo. Povpraševanje po mehkelem lesu pa je toliko, da se najde kupca tudi že za slabše blago. Trg za drva se je poživil, naravno, ker se zdaj za zimo kupuje. Ali če prodajalci tožijo po nizkih cenah, so deloma le sami krivi, ker drv ne znajo tako sortirati, kakor jih razberejo Čehi. Na drva imamo visoko carino, pa se še naprej kupuje veliko drv iz Češke, ker se tam dobe pravilno sortirano. Izvoz v Nemčijo je nekoliko popustil. Nemci kupujejo radi hudega pomanjkanja denarja le proti daljšim plačilnim rokom, a je upati, da se razmere izboljšajo. Promet z Italijo je zelo slab in to boli posebno nas Korošce. V Italiji radi umetnega dviganja lire tiči ves obrat in pred pomladjo ni upati, da bi se kaj izboljšalo. Večje naročila prihajajo iz Madžarske, a plačilni pogoji niso ugodni in tudi cene ne zadovoljujejo, ker dela avstrijski lesovini romunska hudo tekmo. Živalno se po lesovini povprašuje iz Holandske in Belgije. Upati je, da bosta ti državi naročevali več kaj. Cene desk so se dvignile. Plačuje se smrekova lesovina za papirnice po 25—26 S, za rudnike 10—20 cm 23 S. Deske smrekove za mizarje 13 mm, 16—32 cm po 102 S, 26 mm, 18—32 cm po 94 S Dunaj. Stavbinska lesovina 26 mm, 18 do 32 cm, 4—5 m dolga 61 S, deske za ruštanje 55 mm, 16 cm naprej 67—69 S, deske za kište 13 mm, 8—17 cm široke, 3—6 m dolge 60 S, 62, 20 mm, 10—17 cm široke, 3—6 m dolge 58—61 S, obrezan les 4—6 m dolg, 10/13 do 15/15 68 S, latice zvezane 4—5 m, 26/50 68 S. Blago za izvoz: 24 mm od 16 cm naprej, široko, laški sortiment, 75 S na Trbižu ali Brennerju, 24 mm, 10—17 cm za stavbe, 4—6 m dolge 64 S, 18 mm, 10—17 cm široke 61 S, deske za oblanje 24 mm, 12—17 cm, 4—6 m dolge 88 S. Meceznove deske 26—33 mm, 18 cm naprej 82 S, mecesnovi podlančniki (Pfosten) 50 mm, 18 cm naprej ožamani 90 S. Hraštove deske 27—100 mm 130 S, jesenove 26 do 120 mm 170 S, črešnjevje 27—105 mm 175 S, lipove 27—105 mm 190 S. Drva suha bukova 430, mehka 340 S na Dunaju.

Borovlje. (Sejem.) Tukajšnji sejem na dan sv. Martina je vsled deževnega in snežnega vremena izpadel prav malo. Ljudstva iz okolice je prišlo prav malo. Prignalo se je 14 glav goveje živine, prodalo pa komaj 5.

Posebne vrste gospodarstva. Rediti je treba, kar se izplača, pravijo napredni razumni gospodarji v toplih pasovih Amerike, ter so začeli rediti mestlo prašičev krokodile, katerih koža se drago plačuje. Zdaj čujemo, da gospo-

darji ponekod začnejo rediti živali, ki dajejo drago kožuho. Gospoda po mestih, zlasti ženski svet, se hoče postaviti, če že ne s kuno, vsaj z lisičjim repom, in ga drago plačuje. Posebno draga je siva lisica. V Kanadi so se reje lise tako lotili, da tam menda petinka ljudi živi že ob tem, kar se izkupi iz lisičjih kož. Leta 1925 je bilo v Kanadi 2500 kmetij, ki so redile le lise. In za 10 milijonov dolarjev ali 70 milijonov šilingov so bile lise vredne, ki se tam redijo, za 2 milij. dolarjev pa se je prodalo kož. Norveška je Kanadce najprej posnemala, potem so prišli Nemci in zdaj imamo tudi že v Avstriji 10 gospodarstev, kjer se redijo živali radi kožuho. Najbolj znane sta farmi v Mürtzstegu in Teuffenbachu na Štajerskem. V Avstriji se redi največini le siva lisica. Ta žival ima vsako leto 6—8 mladičev, ki se seve redijo kakor mladi psi. Poznavatelji pravijo, da bi se še boljše izplačalo rediti plemenito kuno (Edelmarder). Kmetijski učitelj Adamec je začel rediti astrahanske ovce, katerih jagnjeta dajejo lepo črno zvaljkano kožuho, ki jo često vidimo na suknji gospodov in dam. Samo, da je zdaj težko dobiti iz Astrahana plemenitih ovac in ovnov. Koder kaj boljšega ni mogoče, začenejo rediti plemenite kunce in sicer je kožuh najlepši pri vrsti Chinchilla in bober. Za naše razmere bi bilo še najboljši, če bi poizkusili z astrahanskimi ovci, kadar bo pot za uvažanje zopet prosta.

Tržne cene. Velikovec, 16. nov. Konji 400 do 600 S. Živina: biki 1,10—1,30, pitani voli 1,30—1,50, vprežni voli 1,20—1,30, junci 1,10 do 1,20, krave 0,80—1,20, telice 1,10—1,30, zaklani prašiči 2,50—2,60, plemenski prašiči 2,10 do 2,20, ovce 0,60—1 S za kg žive teže. Jajce 22—25 g, sirovo maslo 4—4,80 S. Žito: pšenica 39, rž 37—38, proso 36, oves 28—29, fižol 45, ječmen 31—32, koruza 25, ajda 32—33, deteljno seme 2,70—2,80, krompir 6—7, repa 6 g za kg.

Borza. Dunaj, dne 21. novembra 1927. Dinar 0,12468; nemška marka 1,6908; funt šterling 34,538; lira 0,3853; dolar 7,0795; franc. frank 0,27835; češka krona 0,20978; švic. frank 1,3655 šilingov.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V kraju Alfonso Pena v Argentini je zletela v zrak tvornica dinamita. Ubityh je bilo 9 oseb in 60 težko ranjenih. — V bližini nemško-nizozemske meje so odkrili bogata ležišča premoga, ki se raztezajo na površini od 15.000 hektarjev. — Neka roparska tolpa je napadla mesto Akvilpani v Ameriki, ga zavzela in požgala. Izpala je vsa vladna poslopja. Banditi so pomorili vse, kar se jim je postavilo v bran. Naglo dospelo vojaštvo je bandite končno pregnalo. V borbi je bilo 40 roparjev ustreljenih. — Nemška industrija naredi 400 milijonov svinčnikov na leto. — Maribor dobi avstrijski konzulat. — Vsled stavke v nemških tobačnih tovarnah je 130 tisoč delavcev brez dela. — S 1. januarjem 1928 bo odpravljen vizum med Českoslovaško in Avstrijo. — Iz Bombaya se poroča, da se je potopil parnik Tukaran s 82 potniki in 52 mož posadke. — Na dan sv. Martina je bilo na dunaj-sme trgu 10.000 gosi na prodaj.

Dunaj. (Slovenski krožek na Dunaju.) Nekaj čez mesec dni obstoja naše slovensko društvo na Dunaju in že je postala dvorana v VII. okraju, Zollergasse, mnogo premajhna. Društvo se je preselilo v večji lokal, ki se nahaja v VI. okraju, Strohmayergasse, v restavracijo „Raimundhof“ pod Raimundtheatrom, blizu Gürtlna ob progi 5, 15, 6. Tam se zbirajo Slovenci sedaj vsako nedeljo od 6. ure naprej. Res razveseli človeka pogled v nedeljah zvečer na to pestro in živahno družbo, ki se zbira v okrilju krožka k pristni slovenski zabavi. Posebno Korošci smo ponosni na naše fantje in dekleta na Dunaju, ki niso pozabili svojega domačega jezika in petja in so v ponos celemu krožku vsled svojega pridnega zahajanja na sestanke. Dekleta in fantje iz Slov. Plajberka, Bistrice, Št. Jakoba, Loč in okrog Brnce, le korajžno v društvo, pokazati hočemo, da smo kos našim najboljšim društvom v domovini. Žalostno pa je, da se je Podjuna tako revno

odzvala našemu pozivu. Niti enega dekleta ni tu. V soboto 3. dec. priredi krožek v svojem lokalu Miklavžev večer. Vspored bo krasen, vabimo vse člane, prijatelje in znanke. Pričetek bo ob 6. uri zvečer. Odbor krožka je določil za organ društva list „Koroški Slovenec“. Z novim letom bo dobil list mnogo novih naročnikov Dunajčanov. Torej krepko naprej, mala četa slovenska na Dunaju, v lep vzgled društvom doma in „Vereinom“ na Dunaju!

Vremenske katastrofe. Že pred tedni so vremenski opazovalci in zvezdogledi oznanjali, da dobi solnce velike pege, ki imajo na vreme na zemlji velik vpliv, odnosno povzročajo velike vremenske katastrofe. Isto se je opazovalo lani oktobra, ko so obiskale nekatere kraje velike povodnji. Znanstveniki pravijo, da te solčne pege učinkujejo na magnetizem naše zemlje in da povsod nastanejo cikloni in potresi, kamor pade le mal utrinek teh solčnih peg. Dejstvo je, da je 10. t. m., ko se je pega približala centralnemu solnčnemu meridijanu, tlakomer padel tako nizko, kakor že par let ne. V tem času je v nekaterih krajih že par dni sem neprenehoma deževalo. Tako je na pr. v okolici Triglavskega pogorja vihar podrl več kozolcev, v ljubljanski okolici in bohinjski kotlini je bil močan nalive, ki je povzročil, da je Bohinjska Savica začela silovito naraščati ter je v nekaj urah prestopila strugo. Odnesele je večje množine lesa, obenem pa je začela padati gosta toča, ki je mahoma pokrila vsa polja in travnike. Savica je v Bohinjski Bistrici vdrla v nekatere kleti in hiše, v nekatere hleve, da so začeli kmetje živino izganjati na varnejše kraje. Bohinjska Savica je odnesla tudi dva mostova. — V Trstu je 11. t. m. začelo morje nenadoma močno naraščati in je voda v kratkem času poplavlila glavni trg in ves nižji del nabrežja. Udrila je v kavarne in trgovine ter v urad pristaniške komande, kjer je dosegla višino pol metra. Soča je prestopila bregove in poplavlila ravan pred Tolminom. V Benetkah se je potopil vlačilec. Ada je poplavlila obširna polja. Nekaj hiš in več mostov se je zrušilo. V Sondriju je voda vdrla v prefekturino palačo in dosegla višino dva in pol metra. Neurje je divjalo tudi nad jezerom Maggiore in v pokrajini Bergamo in Brescia, kjer je voda podrla mnogo hiš, pokvarila ceste in je poginilo tudi mnogo živine. V Bedogni je bilo med nalivom več potresnih sunkov, da so ljudje kljub nalivu ostali na prostem. Potres je poškodoval skoro vse hiše. Proti jutru je pa pričel divjati močan vihar, ki je podrl neki zid, ki je zasul dve osebi, ki sta kmalu nato umrli. Adiža in njeni pritoki so zelo narastli in odnašali s seboj ogromne množine lesa in zrušili vse jezove. V Genovi in Livornu je bilo poškodovanih več parnikov. — Ren je pri Buchsu narastel od 2,40 na 4,80 m. V Lichtensteinu je voda odnesla neki 40 m dolgi zasilni most. Stari nasip je v dolžini 80 m razdejan. Vas Ruggel je bila popolnoma pod vodo.

Škandali na Dunaju. Dne 13. t. m. se je vršila zaključna nogometna tekma med dunajskim Rapidom in praško Sparto za srednjeevropski pokal. Igrali so se prisostvovali nad 40 tisoč ljudi. Igrači so se zavedali odločilne tekme in so tako Čehi kakor Dunajčani igrali skrajno sirovo. Enemu igraču so baje celo zlomili nogo. Obsodbe vredno pa je vedenje občinstva, ki je po tekmi udrlo na igrišče, ozmerjalo češke igralce, ko jim je bil poklonjen pokal, in jih dejansko napadlo, ko so zapuščali igrišče Hohe Warte. Kamenje je deževalo na Sparto, o kateri sicer vsi dunajski listi pišejo, da je igrala precej ostro, da pa je bila kljub porazu za razred boljše moštvo od Rapida in da si je pokal zasluženo priborila. Težak kamen je zadel kapetana Kado v sence in ga ranil, da je krvavel. Ko so se češki igralci umaknili v kabine, je pobesnela publika razbila vsa okna in še pozneje, ko so se igralci odpeljali z avtomobili, je deževalo kamenje na nje. Dunajski češki list pravi o tem, da se kaj tako gnusno odpornega na svetu ne najde zlahka. Niti ljudje v najtemnejši Afriki se ne morejo obnašati bolj prostaško kakor se je obnašalo dunajsko občinstvo ta dan. Dunajčani so bili doslej na glasu vladnih in prijaznih ljudi, ki vedo, kako se je treba obnašati napram tujcem. Nedeljski izgredu jim gotovo niso v čast in bodo dobro mnenje o njih temeljito izpremenili.

Naselitev 32 družin v Braziliji. Vlada brazilske države Rio de Janeiro namerava naseliti na svoji državni zemlji 32 kmečkih družin. Zemlja leži 900 do 1000 m nad morjem, ima zdravo podnebje in rodovitno zemljo, ki je primerna za vse kulture brazilske visoke planote. Vsaka družina dobi po številu članov nad 15 let od 15 do 25 hektarjev zmerjene zemlje in hišo zastoni. Selitev plača tamošnja vlada. Družine bo izbral zaupnik brazilske vlade v zvezi z izseljeniškim uradom. Kolonist dobi zemljo v svojo last, ako začne v treh mesecih po odkazitvi zemlje z obdelavo, ako obdela v teku dveh let desetino zemlje in v teku desetih let najmanj polovico. Država ustanovi šolo, da na razpolago en tovorni avtomobil in sezida potrebne ceste do naselbine. V poštev pa pridejo le družine, ki imajo toliko denarja na razpolago, da pride na vsako osebo, ko so enkrat v Braziliji, še 640 do 800 S, da se morejo do nove žetve sami preživiti. V poštev pridejo le zdrave in močne zakonske družine z najmanj tremi člani nad 15 let, če jih je pa več, imajo prednost. Prošnje je poslati najkasneje do 15. decembra 1927 izseljeniškemu uradu (Wanderungsamt des Bundeskanzleramtes, Wien I., Herrengasse 23). Prošnji je priložiti npravnstveno in zdravniško izpričevalo najnovejšega datuma.

K.-s. izobraževalno društvo v Globasnici.

POZOR!

Aha „Miklavžev večer“

je v Globasnici, dne 4. decembra 1927, začetek ob 1/4. uri popoldne

DNEVNI RED:

1. Igra „Scapinove zvijače“, ki je stara že nad 250 let in se bo prvič igrala na Koroškem.
2. Takoj po igri več šaljivih prizorov.
3. Nastop „Miklavža“.

Med odmori gostuje domači pevski zbor ter šaljiva pošta. Vsi prijatelji pošlene zabave in želni smeha ne zamudite tega krasnega večera. Pridite vsi, stari in mladi, da bomo videli, kateri bo imel največjo srečo od Miklavža in poštarja.

Miklavž je dober mož, ki nosi polni koš! Zato prijatelj prišel boš, da tudi ti deležen daru boš!

127

Darove za Miklavža sprejema knjižničar.

Vljudno Vas vabi in Vas mnogo pričakuje ODBOR.

Rupim „VALVASOR“

Popis Kranjske in Koroške.

129

Ferdo Soršak, Maribor, Maistrova 18.

Hlapce in deklet

spretni, družabni, voljni osebje sprejme v službo

125

večji posestnik blizu Baškega jezera.

Ponudba naj se pošilja na naslov:

Jožef Trata, p. Latschach bei Villach.

IZŠLA JE BLASNIKOVA

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,

ki ima 366 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še danes najbolj obražtan. — Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. — „VELIKA PRATIKA“ je najboljši in najcenejši družinski hodekar. — Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov

tiskarna in litografski zavod, Ljubljana, Breg 12

111